

foto: Victor Stok

DE ANDER

Kaïn en Abel

Elk geloof kent een startverhaal. Uiteraard komt al het leven voort door ingrijpen van de voorzienigheid. Zo is ook het scheppingsverhaal in het Oude Testament ontstaan. Maar geheel anders dan in alle andere ontstaansverhalen komt de onderlinge relaties van mensen aan de orde. Het overbekende Kaïn en Abelverhaal.

Twee broers en de één slaat de ander dood. En dan volgt de vraag: Waar is je broer? En het antwoord: Ben ik mijn broeders hoeder?

In de bijbel komt dit 'vroeg' verhaal doorlopend terug: hoe ga je om met je medemens, je naaste. De onderlinge relaties tussen mensen staat voortdurend onder spanning. En telkens wordt weer de vraag gesteld: wat doe jij? Wat doe jij met die ander? Over die vraag gaat het hier.

De ander

Kaïn is de ene en Abel is de andere. En God vraagt aan

Kaïn: 'Waar is de ander?' 'Hoe moet ik dat weten?' zegt Kaïn, 'gaat dat mij wat aan?' Zo staat in dat mythische scheppingsverhaal de vraag die overal en in elke tijd gesteld kan worden: waar is de ander?

Niet zomaar de 'ander', maar de 'ander' waar wat mee is. En het verhaal is duidelijk wat betreft de leervraag: jij en die ander moeten wat met elkaar hebben. Wat? Er moet gehoed worden, hoeden, hoeder. Hoeder staat voor 'omkijken naar', 'oog hebben voor'. De ene keer ben jij die ene, en de andere keer ben jij die ander. Zo levert het mythische scheppingsverhaal de fundamentele voor het leven zoals God het bedoeld heeft: oog voor elkaar hebben, met name voor diegene die dat oog nodig hebben.

Gespreksvragen

De ander is een abstract begrip, ofwel, de ander kan iedereen zijn.

- Als jullie het over 'de ander' hebben, over wie hebben jullie het dan?
- Al de anderen die je kent, heb je daar wat mee? Met wie wel en met wie niet?

- Kennen jullie anderen die 'een oog nodig hebben'? Vertel daar eens over.

Hoeden

Het begrip hoeden is een bijbels begrip. Het heeft te maken met herderschap. En dan komen we snel uit bij Jezus van Nazareth, de herder bij uitstek. En vergeten dan soms al snel dat het herderschap voor ons allemaal geldt. Mensen hebben elkaar nodig.

- Hebben jullie anderen ook nodig? Waarvoor? Vertel daar eens wat over.
- Gaat het, als we het over anderen hebben, alleen over mensen die je kent?
- In jullie omgeving zullen vast anderen zijn waar het niet goed mee gaat, met sommigen zelfs zeer slecht, denk bv. aan verslaafden, daklozen, mensen die psychisch in de war zijn. Kunnen jullie daar wat mee? Zo ja, wat? Zo nee, waarom niet?

Uitspelen

Kaïn is jaloers op Abel. En slaat hem dan dood. Het had anders gemoeten, willen we de bijbelteksten recht doen. Hoe dan? Speel het Kaïn en Abelverhaal uit, maar dan met een positieve afloop. Ga daarbij uit van de volgende gegevens: Abel is degeen waarbij alles lukt. Kaïn is daar ontzettend jaloers op.

Opdracht:

Speel het spel eerst uit vanuit de positie van Abel. Speel het vervolgens uit vanuit de positie van Kaïn.

Gerrit van den Nieuwendijk